

Dr Lyndsey Bakewell - Θεατρικό ντοκιμαντέρ

Στόχοι του εργαστηρίου θεατρικού ντοκιμαντέρ

Αυτό το εργαστήριο θεατρικού ντοκιμαντέρ έχει ως στόχο να εισάγει τους σπουδαστές στις βασικές αρχές της αφήγησης και την κατανάλωσης ιστοριών. Χρησιμοποιώντας τις εφημερίδες ως βασική πηγή, θα εξετάσουμε πώς φτιάχνονται και μοιράζονται οι ιστορίες και πώς κάνουμε τις πληροφορίες που μοιραζόμαστε ενδιαφέρουσες. Θα εξετάσουμε πώς μετατρέπουμε τις αφηγήσεις σε παράσταση και πώς η ενασχόλησή μας με τον κόσμο, τη βιωμένη εμπειρία μας και το περιβάλλον μας μπορεί να ευθυγραμμιστεί με και να ενημερωθεί από το ευρύτερο πολιτικό τοπίο, βοηθώντας τους μαθητές να εξετάσουν ποια μπορεί να είναι τα μελλοντικά τους ενδιαφέροντα και ποιες ευκαιρίες μπορεί να έχουν σε σχέση με αυτά καθώς και ποιες δεξιότητες και γνώσεις χρειάζεται να αποκτηθούν για να γίνει αυτό εφικτό.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Σε αυτό το εργαστήριο, οι μαθητές θα:

- Μάθουν να διαβάζουν και να αξιολογούν κριτικά καίρια θέματα τα οποία αποτελούν μέρος της καθημερινής μας εμπειρίας.
- Μάθουν πώς να δημιουργούν σύντομες παραστάσεις από ρεπορτάζ εφημερίδων
- Μάθουν πώς η πρακτική του Μπέρτολτ Μπρεχτ να προσεγγίζει το κοινό και να αποστασιοποιείται από αυτό αναπαράγεται στις εφημερίδες και μπορεί να μας βοηθήσει να σκεφτούμε πώς μεταδίδονται οι πληροφορίες από και προς εμάς.

Απαιτούμενα υλικά:

Παιχνίδι με εφημερίδες - δείτε τη σχετική λίστα

Εφημερίδες

Χαρτί

Στυλό

Δεξιότητες

Δημιουργικότητα

Κριτική σκέψη

Συνεργασία

Επικοινωνία

Χρόνος	Δραστηριότητα	Λεπτομερείς οδηγίες (αυτή τη δραστηριότητα υποστηρίζεται από σχετικό βίντεο)
10 λεπτά	Εισαγωγή	Εάν δεν γνωρίζετε την ομάδα με την οποία συνεργάζεστε, αφιερώστε 10 λεπτά για να συστηθείτε και να παρουσιάσετε το εργαστήριο. Ίσως θελήσετε να ζητήσετε στη συνέχεια να

		<p>σκεφτούν τι μπορεί να σημαίνει το θεατρικό ντοκιμαντέρ ως όρος.</p> <p>Αν εργάζεστε τακτικά με την ομάδα, ίσως θεωρήσετε χρήσιμη μια σύντομη εισαγωγή στο θεατρικό ντοκιμαντέρ και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αντλήσει από διαφορετικά είδη υλικών.</p> <p>Για παράδειγμα:</p> <p>"Το θεατρικό ντοκιμαντέρ είναι μια μορφή παράστασης που αντλεί από τη βιωμένη και τεκμηριωμένη εμπειρία των ατόμων. Η τελική παράσταση ή προϊόν του θεατρικού ντοκιμαντέρ μπορεί να λάβει πολλές μορφές, όπως η αφήγηση, το αυτολεξεί θέατρο, οι παραδοσιακές παραστατικές αφηγήσεις και οι μορφές σωματικού θεάτρου. Υπάρχουν πολλά μέρη για να αναζητήσουμε υλικό που μας βοηθά να δημιουργήσουμε ένα θεατρικό ντοκιμαντέρ, όπως εφημερίδες, τηλεοπτικές εκπομπές, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, φωτογραφίες, συνεντεύξεις, έρευνες ή οτιδήποτε άλλο που μπορεί να μας βοηθήσει να διαμορφώσουμε μια προσωπική οπτική για ένα γεγονός. Η οπτική γωνία είναι ιδιαίτερα σημαντική στο θεατρικό ντοκιμαντέρ. Πρέπει να σκεφτούμε πώς κατανοούμε τι είναι αξιόπιστη πληροφορία και τι μοιράζεται μέσα από τον φακό της προσωπικής οπτικής γωνίας. Πρέπει επίσης να σκεφτούμε τίνος την προοπτική μοιραζόμαστε και πώς. Οι δραστηριότητες σε αυτό το εργαστήριο θα μας βοηθήσουν να τα επεξεργαστούμε όλα αυτά".</p>
35 λεπτά	Δραστηριότητα πρώτη: Τι τρέχει με τους τίτλους των εφημερίδων;	Δραστηριότητα πρώτη: Τίτλοι εφημερίδων
10 λεπτά		

15 λεπτά	Αντιστοιχίστε τους τίτλους με τις φάσεις των προτάσεων	<p>Χρησιμοποιώντας το παιχνίδι εξιστόρησης μέσω τίτλων που παρέχεται στις πηγές (αν εργάζεστε ατομικά, βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει το έγγραφο συμπλήρωσης των κενών, αν εργάζεστε ως ομάδα, επιλέξτε το έγγραφο ομαδικών τίτλων και κόψτε τα κομμάτια που χρειάζεστε) τοποθετήστε όλους τους τίτλους από τους οποίους λείπει μια λέξη για να τους δουν οι μαθητές. Στη συνέχεια, κάθε μαθητής επιλέγει μία από τις κάρτες με τις μεμονωμένες λέξεις και προσπαθεί να την αντιστοιχίσει με έναν από τους τίτλους.</p> <p>Καλό είναι να ενθαρρύνετε τους μαθητές να είναι δημιουργικοί με αυτό. Θα μπορούσαν να διαλέξουν τη λέξη που θεωρούν σωστή, αυτή που βγάζει περισσότερο νόημα, αυτή που προκαλεί μεγαλύτερη σύγχυση ή την πιο ανόητη· οποιαδήποτε από αυτές τις επιλογές είναι εξίσου έγκυρη.</p> <p>Βεβαιωθείτε ότι έχετε το φύλλο απαντήσεων - θα το χρειαστείτε.</p> <p><i>Αν εργάζεστε ατομικά, ολοκληρώστε το παιχνίδι "Συμπληρώστε τα κενά". Κάντε τις δικές σας επιλογές σχετικά με το ποιες λέξεις ταιριάζουν πού και στη συνέχεια ελέγξτε το φύλλο απαντήσεών σας για να δείτε τι κάνατε σωστά και ποια ήταν τα αστεία αποτελέσματα.</i></p>
10 λεπτά	Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων: Τι τίτλους δημιουργήσατε;	Κάντε τον γύρο της ομάδας και αφήστε τους μαθητές να μοιραστούν τους τίτλους τους - δείτε πώς αντιδρά η ομάδα. Γελούν, αμφισβητούν τις επιλογές ή απλά αποδέχονται το αποτέλεσμα;
10 λεπτά	Τι μας λέει αυτό για τις ιστορίες και την αφήγηση;	Ζητήστε από την ομάδα να εξετάσει τι μας λένε οι τίτλοι που φτιάξαμε για τις

	<p>Οπτικές γωνίες - εθελοντές να αφηγηθούν την ιστορία από διαφορετικές οπτικές γωνίες</p> <p>Συζήτηση</p>	<p>εφημερίδες και τον τρόπο που λαμβάνουμε πληροφορίες. Ίσως θελήσετε να τους ζητήσετε να σκεφτούν πώς κατασκευάστηκαν οι ιστορίες. Τι μας είπαν ή τι δεν μας είπαν;</p> <p>Εάν εργάζεστε μόνοι σας, απαντήστε στις τρεις ερωτήσεις σε σχέση με τους δικούς σας τίτλους. Τι μάθατε;</p> <p>Διαλέξτε έναν από τους τίτλους που μοιράστηκαν και ζητήστε από μερικούς εθελοντές να τον ενσαρκώσουν. Ξεκινήστε ζητώντας από τους μαθητές να σκεφτούν ποιος είναι μέρος της ιστορίας και στη συνέχεια να εντοπίσουν δύο διαφορετικές οπτικές γωνίες που υπάρχουν μέσα στην ιστορία. Αφού το κάνετε αυτό, ζητήστε τους να διηγηθούν και να αναπαραστήσουν την ιστορία, δύο φορές, μία από κάθε οπτική γωνία.</p> <p>Μόλις ολοκληρωθεί αυτό το στάδιο, ζητήστε από τους υπόλοιπους στην αίθουσα να σκεφτούν τι συμβαίνει όταν ακούμε την ίδια ιστορία από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Γιατί είναι σημαντικό; Τι μας επιτρέπει να μάθουμε; Ποιες είναι οι προκλήσεις; Το επιτρέπουν πάντα αυτό τα ειδησεογραφικά μέσα;</p> <p>Αν εργάζεστε μόνοι σας, επιλέξτε μια ιστορία και ολοκληρώστε τη δραστηριότητα όπως παραπάνω. Μπορείτε είτε να εκτελέσετε την ιστορία μόνοι σας, ξεκινώντας από τη μία οπτική γωνία και στη συνέχεια από την άλλη και να την καταγράψετε για να την παρακολουθήσετε μετά,. Μπορείτε</p>
--	--	---

		επίσης απλά να γράψετε τις ιστορίες αντί να τις παρουσιάσετε.
35 λεπτά	Δραστηριότητα δύο: Ποια είναι η είδηση;	
10 λεπτά	Πάρτε μια εφημερίδα και διαλέξτε μια τυχαία ιστορία. Διαβάστε την και συζητήστε την ως ομάδα.	Θα χρειαστείτε μια επιλογή από εφημερίδες ή ιστορίες εφημερίδων για να δουλέψουν οι μαθητές σας. Χωρίστε τους σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων και ζητήστε τους να διαλέξουν τυχαία μια ιστορία εφημερίδας. Δεν θα πρέπει να σκεφτούν πολύ καιρό για την ιστορία που θα διαλέξουν. Καλύτερα να μην γνωρίζουν τίποτα για το θέμα.
5 λεπτά	Επισημάνετε λέξεις και φράσεις-κλειδιά που πιστεύετε ότι θα είναι σημαντικές. Σκεφτείτε τις προοπτικές.	Ζητήστε από τους μαθητές να διαβάσουν την ιστορία και, στη συνέχεια, κάντε μια σύντομη συζήτηση για να διασφαλίσετε ότι όλοι καταλαβαίνουν το ίδιο πράγμα. Θα θελήσετε επίσης να τους ενθαρρύνετε να αποφασίσουν περί τίνος πρόκειται η ιστορία. <i>Αν εργάζεστε μόνοι σας, ακολουθήστε την ίδια διαδικασία, σημειώνοντας ποια είναι η κατανόηση που έχετε για την ιστορία και τι νομίζετε ότι αφορά.</i>
10 λεπτά	Δημιουργήστε ένα σενάριο διάρκειας 1-2 λεπτών (150-300 λέξεις) που θα περιλαμβάνει τις λέξεις/φράσεις που εντοπίσατε. Βεβαιωθείτε ότι όλοι έχουν αναλάβει από έναν χαρακτήρα και ότι υπάρχουν τουλάχιστον 2 οπτικές γωνίες.	Χρησιμοποιώντας μαρκαδόρο, ζητήστε από τους μαθητές να επισημάνουν τις φράσεις/λέξεις που είναι σημαντικές. Ενθαρρύνετε τους να σκεφτούν τις διαφορετικές οπτικές γωνίες. <i>Μπορείτε να το κάνετε αυτό και μόνοι σας. Τι ξεχωρίζει και ποια οπτική γωνία είναι παρούσα;</i>
10 λεπτά	Συζήτηση	Μόλις οι μαθητές καταλήξουν σε συγκεκριμένες τις λέξεις και φράσεις, μπορούν να αρχίσουν να αναπτύξουν ένα σύντομο κείμενο που να αφηγείται την ιστορία. Αυτές είναι οι λέξεις που

		<p>θα αποτελέσουν τις βάσεις του κειμένου της παράστασης.</p> <p>Δώστε στους μαθητές 10 λεπτά για να γράψουν ένα σύντομο σενάριο 1-2 λεπτών που θα παρουσιάσουν αργότερα. Το σενάριο πρέπει να περιλαμβάνει τις λέξεις και τις φράσεις που έχουν επισημανθεί. Πρέπει επίσης να υπάρχει ένας χαρακτήρας για κάθε μέλος της ομάδας. Πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 2 προοπτικές.</p> <p>Δώστε χρόνο στους μαθητές να επιστρέψουν και να αναλογιστούν τις προκλήσεις που παρουσιάζονται όταν πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα λόγια κάποιου άλλου.</p> <p>Εάν εργάζεστε μόνοι σας, ολοκληρώστε τη δραστηριότητα όπως παραπάνω. Διαβάστε δυνατά το σενάριό σας, ηχογραφήστε το και ακούστε το ξανά. Για την ενότητα της συζήτησης, αφιερώστε λίγο χρόνο για να σκεφτείτε τι θεωρείτε σημαντικό σχετικά με την ιστορία που θέλετε να αφηγηθείτε.</p>
40 λεπτά	Δραστηριότητα τρία: Μπρεχτ και παράσταση	
20 λεπτά	Μετατρέψτε το έργο σας σε παράσταση.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να αντιστοιχίσουν έναν χαρακτήρα σε κάθε άτομο. Αριθμήστε τους χαρακτήρες σας από το 1 έως το 4. Σε έναν κύκλο με πρόσωπο προς τα μέσα, δείξτε τα συναισθήματα</p>

20 λεπτά		<p>που νομίζετε ότι νιώθει ο χαρακτήρας 1, κ.λ.π...</p> <p>Σκεφτείτε την κοινωνική θέση του χαρακτήρα 1 και δείξτε την με φυσικό τρόπο. Σε αυτό το σημείο, ίσως θελήσετε να κάνετε συνδέσεις με τη διδασκαλία του Μπρεχτ για το “gestus”.</p> <p>Στη συνέχεια ζητήστε από τους μαθητές να εκφράσουν σωματικά τον τρόπο με τον οποίο ο χαρακτήρας 1 ανταποκρίνεται σε όσα γνωρίζουν για τον χαρακτήρα 2. Θα πρέπει να το κάνουν αυτό για όλους τους χαρακτήρες, έτσι 1 προς 3, 1 προς 4, 2 προς 1, κ.λπ.</p> <p>Με βάση όσα μόλις έμαθαν για τη σωματικότητα και την ανταπόκριση, ζητήστε από τους μαθητές να αρχίσουν να ερμηνεύουν τους χαρακτήρες και το κομμάτι τους με φυσικότητα - αυτό είναι το στυλ 1. Ζητήστε τους να σκεφτούν συγκεκριμένα πώς αισθάνονται όταν ενσαρκώνουν και ερμηνεύουν αυτούς τους χαρακτήρες.</p> <p>Αφού περάσουν μια φορά το σενάριο, ζητήστε τους να σκεφτούν πώς απεικονίζουν τους χαρακτήρες και αν είναι ακριβείς. Πώς το ξέρουν;</p> <p>Στη συνέχεια, ζητήστε από τους μαθητές να ερμηνεύσουν ξανά το σενάριό τους, αλλά αυτή τη φορά να κάνουν τους χαρακτήρες υπερβολικούς - αυτό είναι το στυλ 2. Αυτό θα μπορούσε να γίνει είτε μέσω αναφοράς σε αρχέτυπα ή απλά κάνοντας τις κινήσεις πιο έντονες.</p> <p>Αφού εκτελέσουν ξανά το σενάριο, ζητήστε τους να σκεφτούν τι έχει</p>
----------	--	---

	<p>Ανταπόκριση του κοινού.</p>	<p>αλλάξει. Τι είναι τώρα εφικτό ή μη εφικτό σε σχέση με πριν; Μήπως κάποιοι χαρακτήρες ή οπτικές γωνίες αναπαρίστανται καλύτερα ανάλογα με το αν είναι είναι νατουραλιστικοί ή υπερβολικοί;</p> <p>Τέλος, ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει αν θα εκτελέσει το στυλ 1 ή 2. Στη συνέχεια, παρουσιάζουν αυτό το στυλ στην υπόλοιπη τάξη. Η τάξη δίνει ανατροφοδότηση σχετικά με αυτό που βλέπει και η ομάδα που παίζει προβληματίζεται για το αν πέτυχε αυτό που ήλπιζε στο κοινό.</p> <p>Εάν εργάζεστε ατομικά, μπορείτε να επιλέξετε να ενσαρκώσετε έναν ή όλους τους χαρακτήρες με τη σειρά. Σκεφτείτε τον τρόπο με τον οποίο αυτός ο χαρακτήρας θα μπορούσε να αντιδράσει στους άλλους, εξετάζοντας πώς το πρόσωπο και το σώμα του θα μπορούσε να εκφράσει τη γνώμη του.</p> <p>Στη συνέχεια, εκτελέστε τμήματα του σεναρίου σας στην κάμερα. Πρώτον, κάντε το με νατουραλιστικό τρόπο, προσπαθώντας να είστε όσο το δυνατόν πιο ακριβείς. Στη συνέχεια, επαναλάβετε με υπερβολικό τρόπο.</p> <p>Παρακολουθήστε ξανά αυτές τις ενότητες και σκεφτείτε τι ήταν δυνατό και στα δύο σενάρια και τι νομίζετε ότι θα μπορούσε να προσλάβει ένα ακροατήριο από αυτό.</p>
--	--------------------------------	--

Πρόσθετες πηγές:

Αυτές οι πηγές καλύπτουν την ευρύτερη πρακτική του θεάτρου ντοκιμαντέρ, αλλά σχετίζονται ειδικά με τον Μπρεχτ, το θέατρο εφημερίδων και το αυτολεξεί θέατρο.

Βιβλία:

Hammond, W., & Stewart, D. (2008) *Verbatim, Verbatim: Contemporary Documentary Theatre*. (London: Oberon Books)

Κεφάλαια:

Allain, P., & Harvie, J. (2014). Bertolt Brecht in The Routledge Companion to Theatre and Performance. (London: Routledge)

Chambers, C. (2002). *Documentary Theatre* in The Continuum Companion to Twentieth Century Theatre (London: Continuum), p 214.

Βίντεο:

Introduction to Brecht. National Theatre, UK.

<https://www.youtube.com/watch?v=l-828KqtTkA>

Cardboard Citizens: Newspaper Theatre

<https://www.youtube.com/watch?v=KfRY1wTRrwA>